Dosarul nr. 3r-3/25; (2-23056353-02-3r-13012025)
Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Râșcani (judecător Pruteanu Ina)

D E C I Z I E

10 aprilie 2025 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

în componența:
Președintele completului, judecătorul Mîra Ghenadie
judecătorii Bostan Angela și Dașchevici Grigore

examinând recursul depus de avocatul Pascal Iuliana, în interesele recurentului Jandîc Gheorghe, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 11 decembrie 2024, prin care a fost declarată inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ înaintată de Jandîc Gheorghe către Pretura sectorului Centru mun. Chișinău, Primăria mun. Chișinău, Consiliul municipal Chișinău, terț Belschi Leonid, cu privire la anularea prescripției nr. 22/03-32 din 13 aprilie 2023,

a c o n s t a t a t:

Circumstanțele cauzei:

La 18 aprilie 2023 Jandîc Gheorghe prin intermediul avocatului Pascal Iuliana, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Preturii sectorului Centru, mun. Chișinău, Primăria mun. Chișinău, Consiliul mun. Chișinău, solicitând anularea prescripției nr. 22/03-32 din 13 aprilie 2023.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 02 octombrie 2024, s-a dispus atragerea în proces a lui Belschi Leonid în calitate de persoană terță.

Poziția instanței de fond.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 11 decembrie 2024, în temeiul art. 207 alin. (2) lit. e) Cod administrativ, a fost declarată inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ înaintată de Jandîc Gheorghe (f.d. 184-191).

Solicitarea recurentului:

La 24 decembrie 2024 Jandîc Gheorghe a contestat cu recurs încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 11 decembrie 2024, solicitând casarea încheierii cu respingerea cererii de inadmisibilitate a acțiunii.

Termenul de declarare a recursului:

În temeiul art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Din materialele cauzei rezultă că, încheierea contestată a fost emisă la 11 decembrie 2024, iar cererea de recurs a fost depusă la 24 decembrie 2024, astfel Colegiul conchide că recursul a fost declarat în termen.

Argumentele părților:

În motivarea recursului declarat, recurentul a invocat că prin încheierea de declarare a inadmisibilității acțiunii, instanța de fond a neglijat să ia în considerare în mod corespunzător

încălcarea gravă a dreptului reclamantului la proprietate privată, garantat de Constituția Republicii Moldova, cât și de convențiile internaționale la care Republica Moldova este parte.

Prescripția emisă de Pretură, prin care se solicită demolarea/demontarea construcțiilor ridicate pe terenul reclamantului Jandîc Gheorghe, are ca efect restrângerea dreptului de proprietate al acestuia asupra bunului imobil terenul cu nr. cadastral ***** care i-a fost atribuit, nefiind înregistrat în Registrul bunurilor imobile din vina Primăriei mun. Chișinău, care în mod abuziv, refuză să întreprindă acțiunile necesare în acest sens.

Această ingerință în dreptul de proprietate nu poate fi justificată în lipsa unui temei legal solid și a respectării procedurilor legale.

Comunicarea actelor:

Colegiul a notificat intimații și terțul despre depunerea recursului, oferind un termen pentru prezentarea referinței.

La 22 ianuarie 2025 reprezentantul intimaților Primarul General al mun. Chișinău și Consiliul Municipal Chișinău a depus referință, solicitând respingerea recursului și menținerea încheierii primei instanțe.

La 20 februarie 2025 reprezentantul intimatului Pretura sect. Centru a depus referință, solicitând respingerea recursului și menținerea încheierii primei instanțe.

Aprecierea instanței de recurs:

Analizînd legalitatea și temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate de recurent și a materialelor din dosar, Colegiul consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, iar încheierea primei instanțe anulată din considerentele ce succed.

Conform art. 241 Cod administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărîre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi. Încheierile primei instanțe și ale instanței de apel care nu se contestă separat cu recurs pot fi contestate odată cu fondul, dacă prezentul cod sau alte legi nu prevăd pentru încheierile judecătorești nicio cale de atac. Pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătorești se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

În corespundere cu art. 243 alin. (1) lit. c), (2) Cod administrativ, examinînd recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: anulează încheierea și adoptă o nouă încheiere. Instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată.

Din materialele dosarului rezultă cu certitudine că, la 13 aprilie 2023, în temeiul Legii nr. 721 din 02.02.1996 privind calitatea în construcții, Legii nr. 136 din 17.06.2016 privind statutul municipiului Chișinău, deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 10/10 din 04.12.2014, Pretura sect. Centru a emis Prescripția nr. 22/03-32, prin care s-a propus dlui Jandîc Gheorghe să demonteze/demoleze pe cont propriu piloni instalați neautorizat din str. Ciocîrliei (terenul cu nr. cadastral *****), pentru a elibera terenul ocupat abuziv, conform art. 101 din Codul funciar, în termen de până la 12.05.2023.

S-a explicat dlui Jandîc Gheorghe că, în caz contrar, obiectivul neautorizat va fi demolat (demontat evacuat) în mod forțat de către subdiviziunile municipale conform dispoziției pretorului de sector.

La 18 aprilie 2023 Jandîc Gheorghe, prin intermediul avocatului Pascal Iuliana, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Preturii sectorului Centru mun. Chișinău, Primăria mun.

Chișinău, Consiliul mun. Chișinău, solicitând anularea prescripției nr. 22/03-32 din 13 aprilie 2023.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 11 decembrie 2024, în temeiul art. 207 alin. (2) lit. e) Cod administrativ, a fost declarată inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ înaintată de Jandîc Gheorghe (f.d. 184-191).

La 24 decembrie 2024 Jandîc Gheorghe a contestat cu recurs încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 11 decembrie 2024, solicitând casarea încheierii cu respingerea cererii de inadmisibilitate a acțiunii.

Efectuând controlul judiciar al încheierii primei instanțe, instanța de recurs constată că instanța ierarhic inferioară pripit a ajuns la concluzia că prescripția nr. 22/03-32 din 13 aprilie 2023, nu poate constitui de sine stătător obiect al acțiunii în contencios administrativ.

În acest context, Completul judiciar reține că în conformitate cu prevederile art. 1 alin. (1) din Cod administrativ, legislația administrativă reprezintă cadrul juridic principal prin care se asigură reglementarea raporturilor administrative la înfăptuirea activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia.

Conform prevederilor art. 2 alin. (1)-(2) Cod administrativ, prevederile prezentului cod determină statutul juridic al participanților la raporturile administrative, atribuțiile autorităților publice administrative și ale instanțelor de judecată competente pentru examinarea litigiilor de contencios administrativ, drepturile și obligațiile participanților în procedura administrativă și cea de contencios administrativ. Anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.

Conform art. 5 Cod administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Articolul 6 Cod administrativ prevede că, procedura administrativă este activitatea autorităților publice cu efect în exterior, îndreptată spre examinarea condițiilor, pregătirea și emiterea unui act administrativ individual, spre examinarea condițiilor, pregătirea și încheierea unui contract administrativ sau examinarea condițiilor, pregătirea și întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică. Emiterea unui act administrativ individual, încheierea unui contract administrativ sau întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică sînt părți ale procedurii administrative.

Conform art. 10 Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public. Decizia autorității publice privind acordarea despăgubirilor pentru prejudiciile cauzate prin activitatea administrativă ilegală este un act administrativ individual.

În conformitate cu prevederile art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Colegiul judiciar accentuează că în conformitate cu prevederile art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sînt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Conform art. 189 Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci cînd autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere. În cazurile prevăzute de lege, precum și în scopul revendicării drepturilor ce reies dintr-un contract administrativ, acțiunea în contencios administrativ poate fi înaintată și de autoritatea publică.

Este relevant de menționat că în conformitate cu prevederile art. 15 Cod administrativ, operațiunile administrative sînt manifestările de voință sau activitățile autorităților publice care nu produc ca atare efecte juridice. Operațiunile administrative pot fi contestate doar concomitent cu actul administrativ individual, cu excepția operațiunilor administrative executorii sau îndreptate împotriva unui terț.

În lumina normelor legale citate, raportate la circumstanțele cauzei, Completul judiciar consideră că prima instanță greșit a concluzionat că prescripția nr. 22/03-32 din 13 aprilie 2023, nu poate constitui de sine stătător obiect al acțiunii în contencios administrativ.

Or, art. 15 alin. (2) din Codul administrativ indică expres că operațiunea administrativă executorie constituie o excepție, care poate constitui separat obiect al controlului judecătoresc.

După cum s-a menționat supra, reclamantul contestă prescripția nr. 22/03-32 din 13 aprilie 2023, prin care s-a acordat un termen pentru demontarea benevolă a pilonilor, fiind indicat expres că în cazul neexecutării prescripției, obiectivul neautorizat va fi demolat (demontat, evacuat) în mod forțat de către subdiviziunile municipale, conform dispoziției pretorului de sector.

Din actele contestate rezultă că prescripția nr. 22/03-32 din 13 aprilie 2023 într-adevăr reprezintă o operațiune administrativă, însă aceasta este executorie, or, chiar în lipsa actului administrativ final, aceasta produce efecte juridice pentru reclamant, fapt ce denotă că prescripția nominalizată poate constitui separat obiect al contenciosului administrativ.

Dat fiind faptul că judecătorul primei instanțe în mod greșit a ajuns la concluzia despre inadmisibilitatea acțiunii, completul specializat conchide asupra necesității admiterii recursului, anulării integrale a încheierii Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 11 decembrie 2024 și restituirii cauzei instanței de fond, în același complet de judecată, ținând cont de cele invocate în prezenta decizie.

În conformitate cu prevederile art. 243 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

D E C I D E :

Se admite recursul depus de avocatul Pascal Iuliana, în interesele recurentului Jandîc Gheorghe.

Se anulează încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 11 decembrie 2024, cu remiterea cauzei la rejudecare, în aceiași instanță și același complet de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii Bostan Angela

Dașchevici Grigore